

**T.C. Cumhurbaşkanı
Sayın Abdullah GÜL'ün
Onurlandırdığı Özel Meclis Toplantısı**

**Ender YORGANCILAR
EBSO Yönetim Kurulu Başkanı
TOBB Yönetim Kurulu Üyesi**

**“Değişen Dünya Düzeni”nde
Yeni Bir Büyüme Modeli İhtiyacı**

ÜRETİM YOKSA, KALKINMA HAYALDİR.

DEĞİŞEN GÜÇ DENGELERİ

Kriz ülkeleri, yükselen ve gerileyen ülkeler olarak 2 ayrı gruba ayırmıştır:

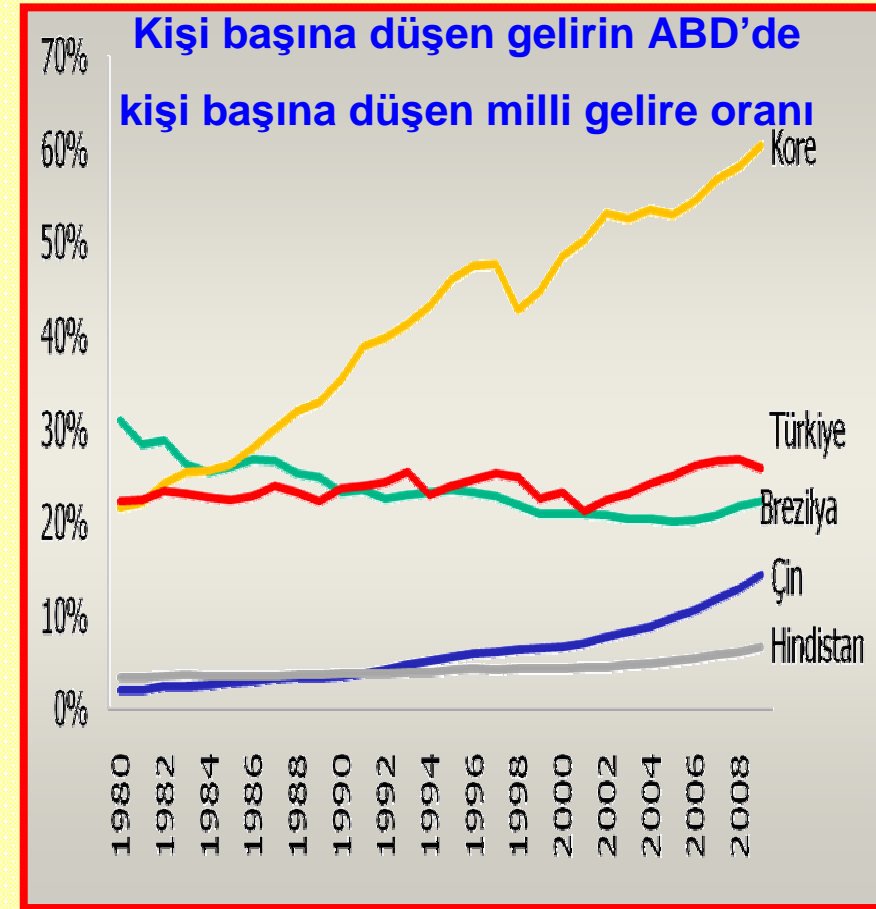
➤ ↓ Dubai, Yunanistan, Portekiz, İspanya, Meksika

➤ ↑ Brezilya, Çin, Hindistan, Kore,

Değişim sürecinden geçilen bir dönemde; Türkiye bir takım zihniyet dönüşümüne yönelik adımlar atmalıdır.

İşte böyle bir süreçte yeni bir büyüme modeli şarttır.

Yakınsama Süreci Sekteye Uğramaktadır.

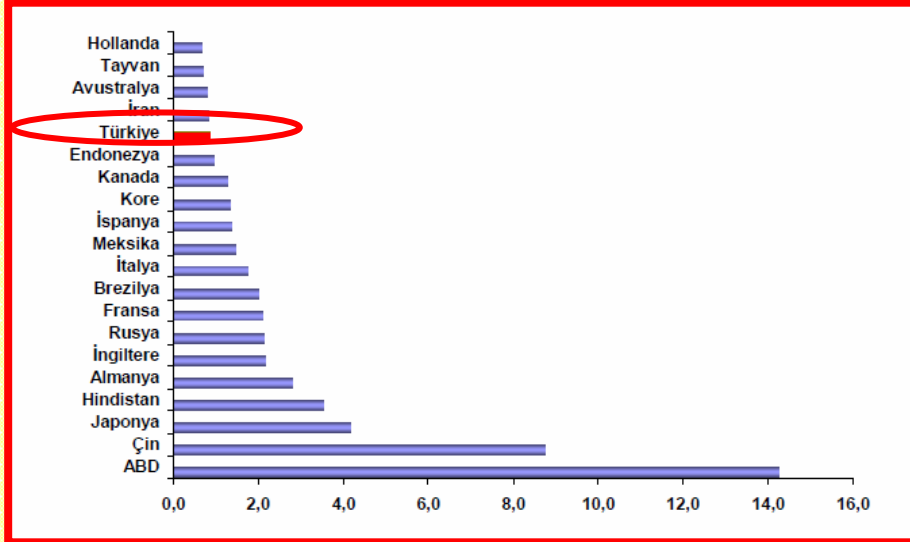

Kaynak: TEPAV

TÜRKİYE EKONOMİSİNİN DÜNYADAKİ YERİ

Dünyanın En Büyük Ekonomileri

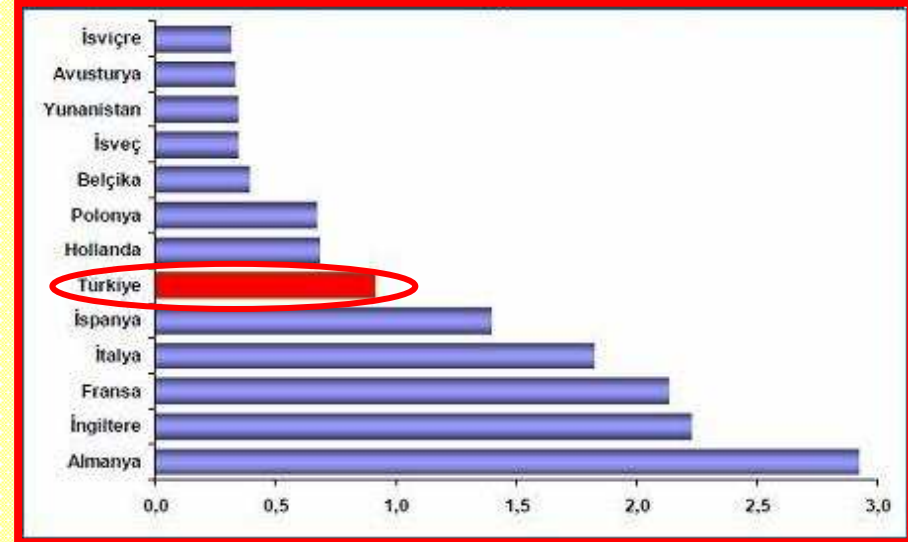
Satın alma gücü paritesine göre GSYH, Trilyon Dolar, 2009T

Kaynak: IMF, Dünya Ekonomik Görünümü Raporu, Ekim 2009

Avrupa'nın En Büyük Ekonomileri

Satın alma gücü paritesine göre GSYH, Trilyon Dolar

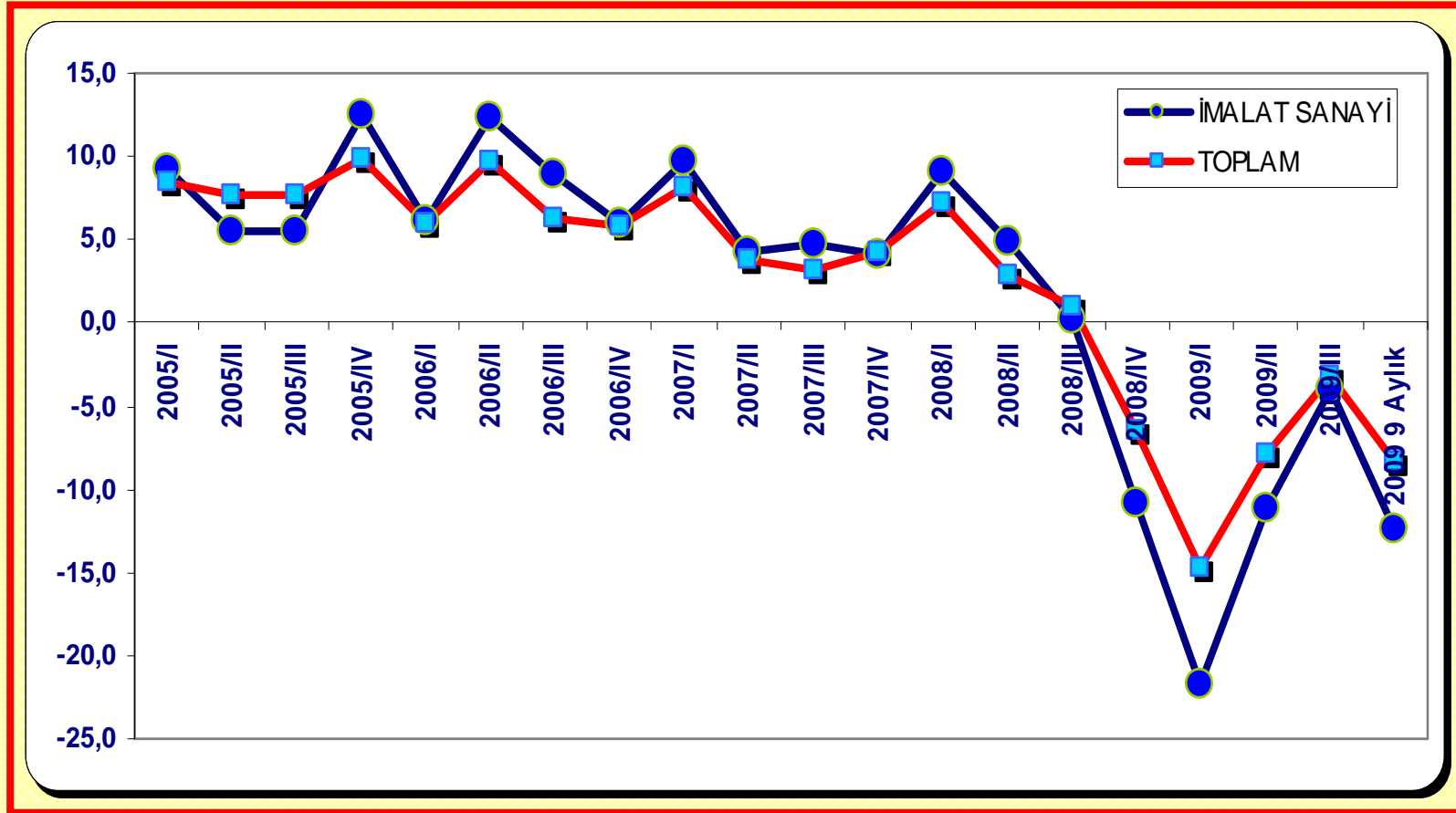
Kaynak: IMF, Dünya Ekonomik Görünümü Raporu, Ekim 2009

- Türkiye bugün dünyanın 17., Avrupa'nın 6. büyük ekonomisidir.
- Goldman Sachs'ın projeksiyonuna göre 2050 yılında Türkiye; dünyanın 9. büyük, Avrupa'nın ise 2. büyük ekonomisine sahip olacaktır.
- 2050 yılında Çin birinci, Hindistan üçüncü, Endonezya altıncı olacaktır. Buna karşın ABD ikinci, Japonya ise onuncu sıraya yerleşecektir.

****SANAYİ POLİTİKALARI*

- Türkiye'nin gerçekleştirmesi gereken zihniyet dönüşümünde sanayi başrolü oynamaktadır.
- Tutarlı ve kapsamlı bir sanayi politikası ile Türkiye Bölgesel güç olmanın ötesine ulaşabilecektir.
- Sanayi politikası, kurumlar arası koordinasyonun haritasını çizmelidir. Bu harita;
 - ✓ Bölgesel entegrasyonu sağlamalı (dış politika-dış ticaret)
 - ✓ Teknolojik dönüşümü kolaylaştırmalı
 - ✓ İşgücü becerilerini geliştirmeli
 - ✓ Hizmet sektörlerinde yol almalı (lojistik, inşaat, ulaştırma, iletişim)
 - ✓ Yatırım ortamını iyileştirmelidir.
- Sanayi politikaları içinde ihracat stratejisi ilk sırada yer almalıdır. Çünkü ihracatımızın %90'ı sanayi ürünlerinden oluşmaktadır.

SANAYİNİN BÜYÜMEYE KATKISI

Kaynak: TÜİK

Milli gelir içinde yaklaşık dörtte bir paya sahip olan imalat sanayi 2007'den bu yana daralma sürecini devam ettirmektedir. Oysaki **sürdürülebilir büyüme için yatırımı ve üretimi artırmak şarttır.**

EKONOMİYE GENEL BAKIŞ:

Kriz Türkiye'yi 5 ayrı kanaldan etkilemiştir:

1. Kredi temini
2. İhracat düşüşü
3. Güven bunalımı
4. Üretim azalması
5. İşsizlik artışı

Krizde Dünya Ülkelerinin Desteklediği Sektörler

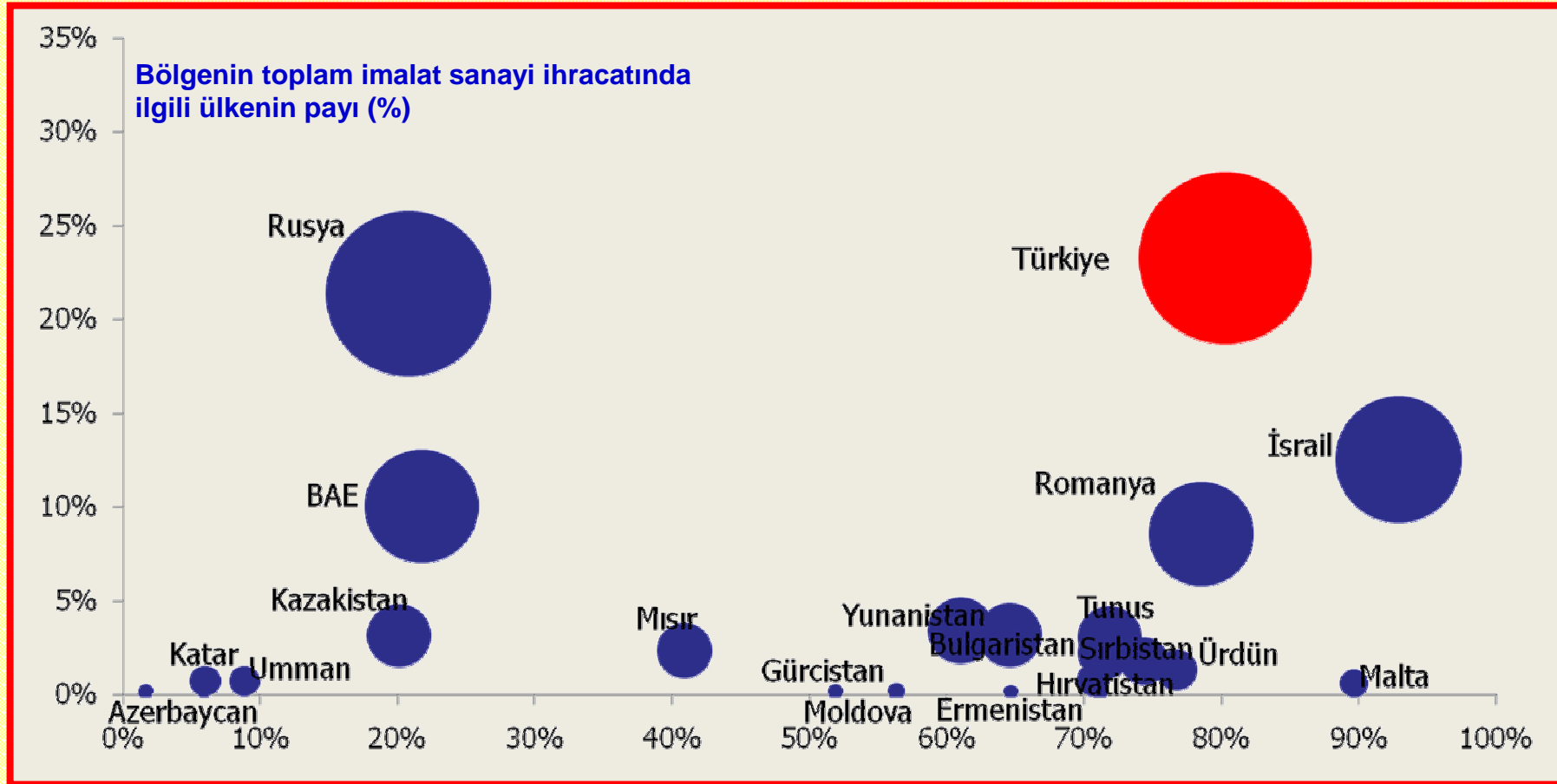
- Brezilya : Otomotiv
- Japonya : Tarım
- Çin : Otomotiv
- ABD, G. Amerika, Avrupa: Bankacılık
- Türkiye : Otomotiv, elektronik, beyaz eşya, mobilya ve büro eşyaları

Küresel Krizle Birlikte Artan Risk Unsurları

1. İşsizlik ve sanayide istihdam kaybı
2. KOBİ'lerin finansman problemleri
3. Artan yoksulluk ve sosyal politikaların önemi

TÜRKİYE, BUGÜN BÖLGESİNİN EN ÖNEMLİ İMALATÇISIDIR

Türkiye'nin çevre ülkeler ile karşılaştırmalı ihracat göstergeleri (2008)

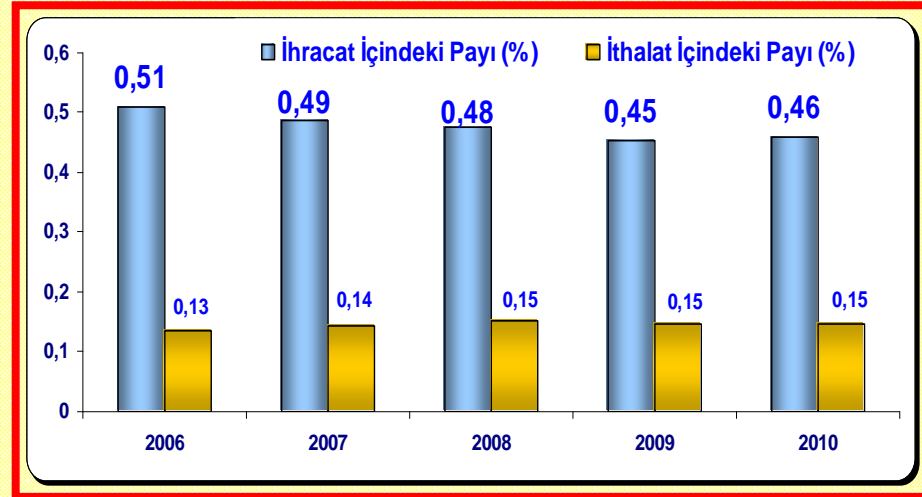
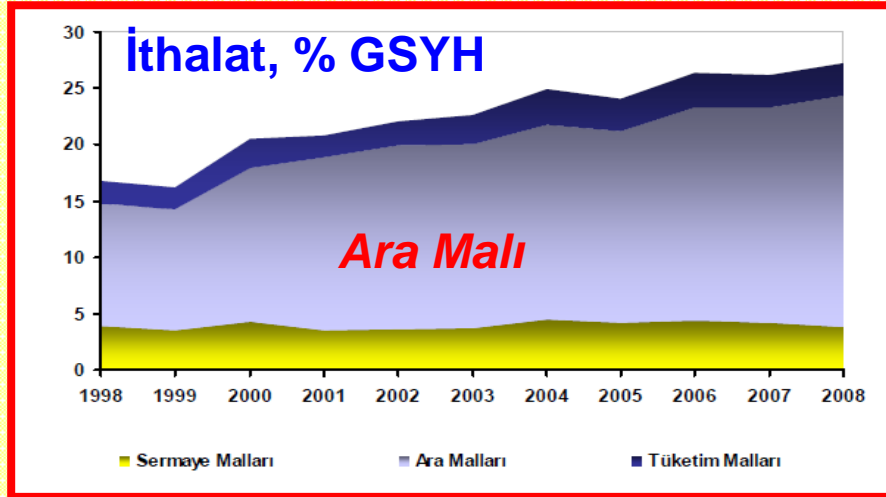
İmalat Sanayi İhracatının Toplam İhracat İçindeki Payı (%)

Kaynak: TEPAV

7

**İTHALAT TEŞVİK EDİLEREK
SANAYİMİZ ADETA
YOK EDİLMEKTEDİR.**

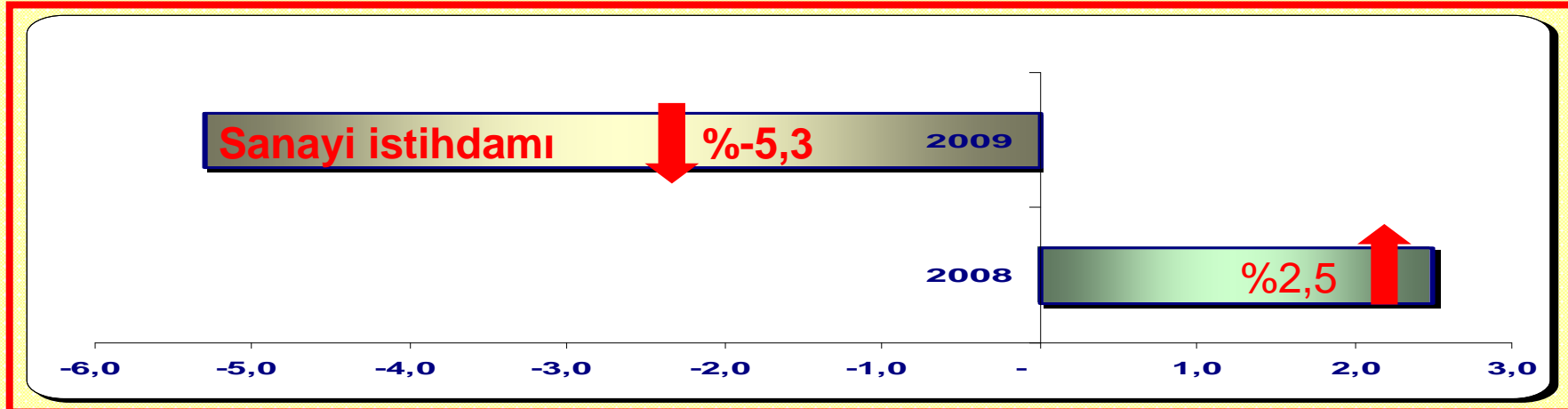
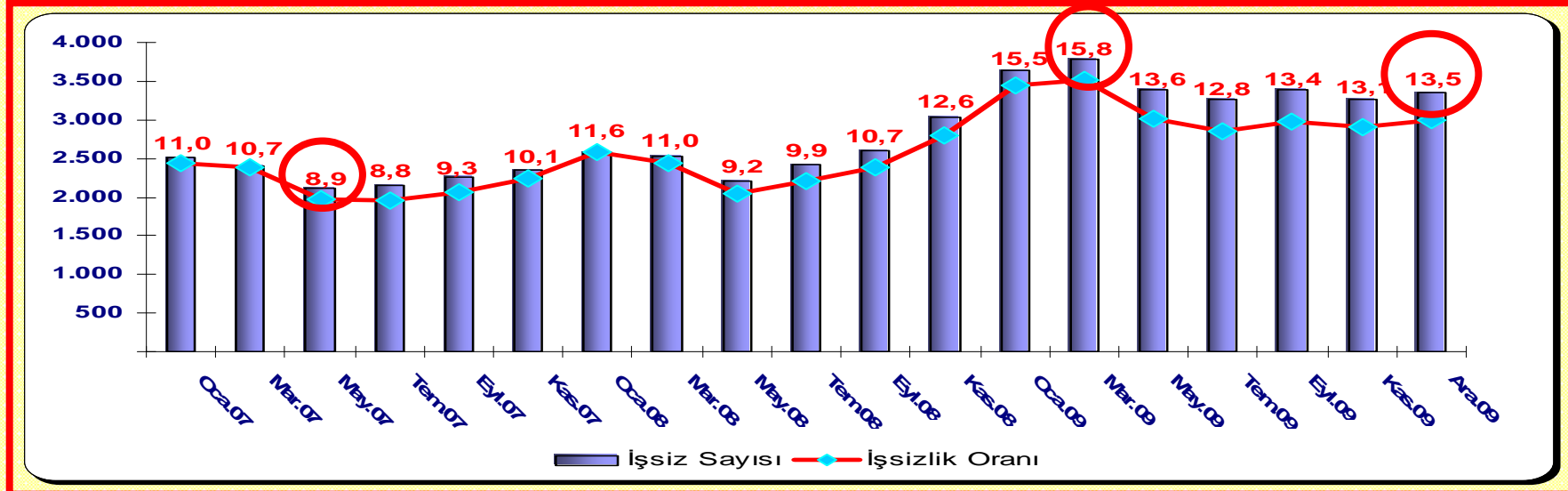
**DİR KAPSAMINDAKİ HER 100 DOLARLIK
İHRACATIN 44.1 DOLARI, İTHAL GİRDİYLE
GERÇEKLEŞTİRİLMEKTEDİR.**

- İthalatın neden olduğu haksız rekabetten yurtiçi üretimin korunması
- İthalatta zorunlu standartların artırılması
- Girdi tedarik stratejisinin oluşturulması gerekmektedir.
- Sanayimizin ara malı ithaline değil üretimine yönelmesi, yatırım teşvik politikalarının şekillenmesinde ve cari açığın azaltılmasında faydalı olacaktır.

- 2009 yılında DİR kapsamında; 20,4 milyar dolar ithalat, 44,1 milyar dolar ihracat yapılmıştır.
- İthalatı teşvik eder duruma gelen DİİB'nin yurtiçi üretim için kullanılmasını teşvik eden mekanizmalar geliştirilmelidir.

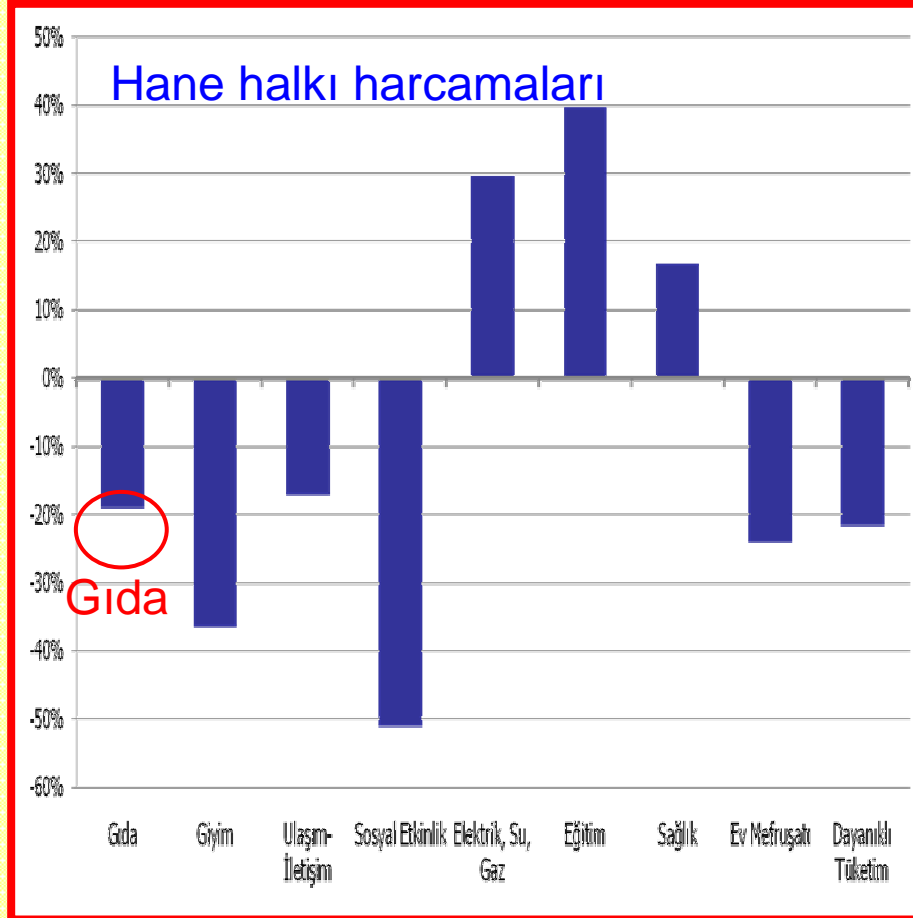
İŞSİZLİK ARTMAKTA, SANAYİDE İSTİHDAM AZALMAKTADIR.

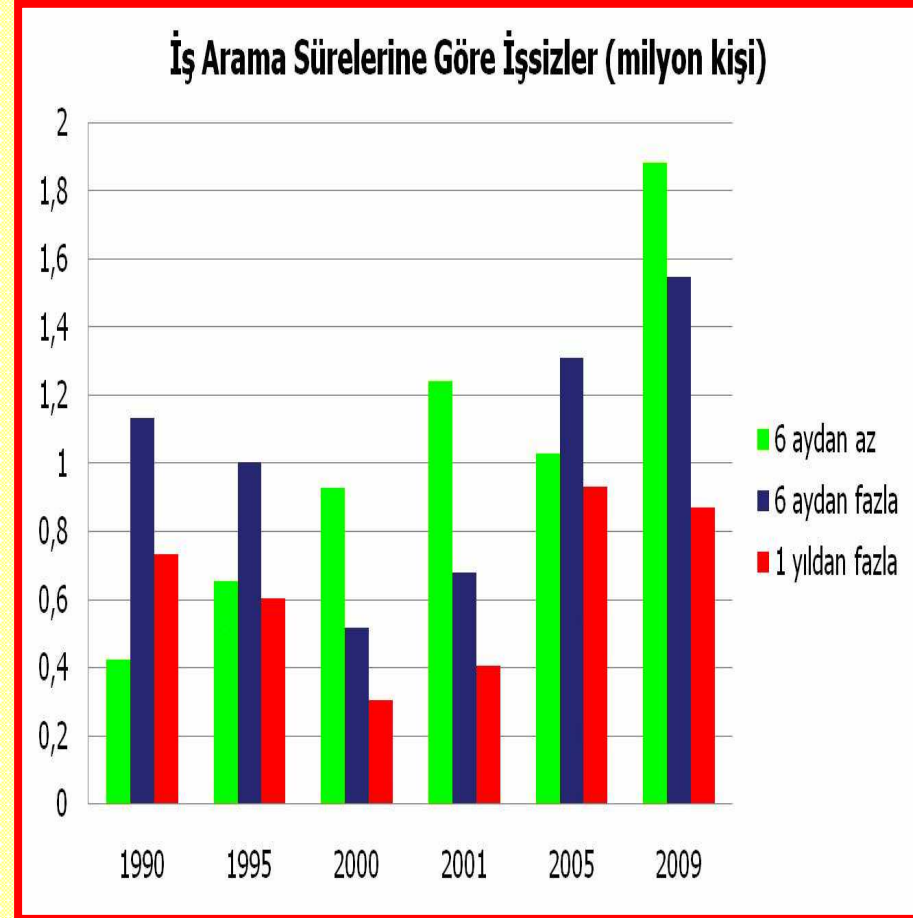
Kaynak: TÜİK

Sektörel olarak son 1 yılda **sadece sanayi istihdamında** azalma gerçekleşmiştir. Toplam **303 bin kişi işini kaybetmiştir** ki bu resmi kayıtlara geçen rakamdır.

İŞ ARAMA SÜRELERİ UZADIKÇA HALK; EĞİTİM, SAĞLIK, ELEKTRİK GİBİ ZORUNLU HARCAMALAR İÇİN GIDAYI 2. PLANA ATMIŞTIR.

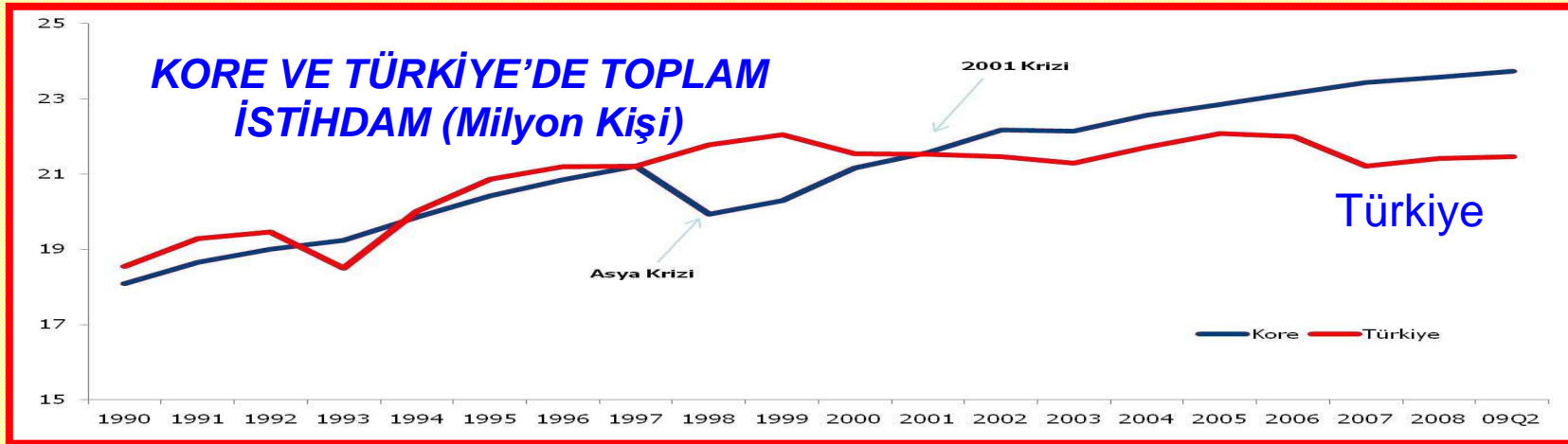
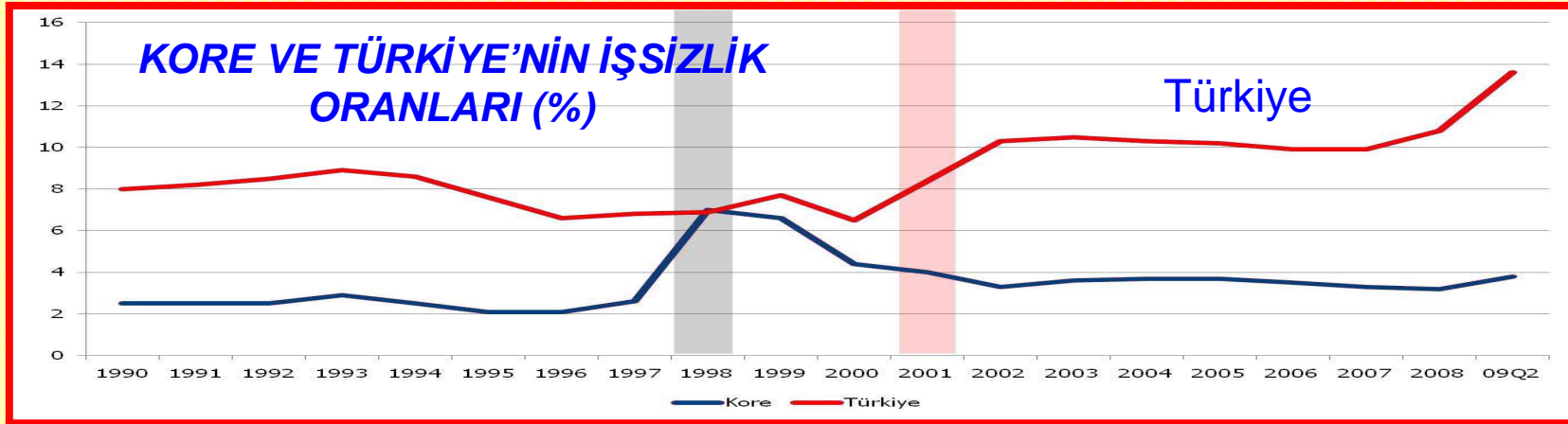

Kaynak: TÜİK

2009'da 1 yıldan fazla işsiz kalanların sayısında yıllık artış 200 bine yakın iken, 6 aydan uzun süredir işsizlerde sayı 400 bini aşmaktadır.

KORE BAŞARDIYSA BİZ DE BAŞARABİLİRİZ

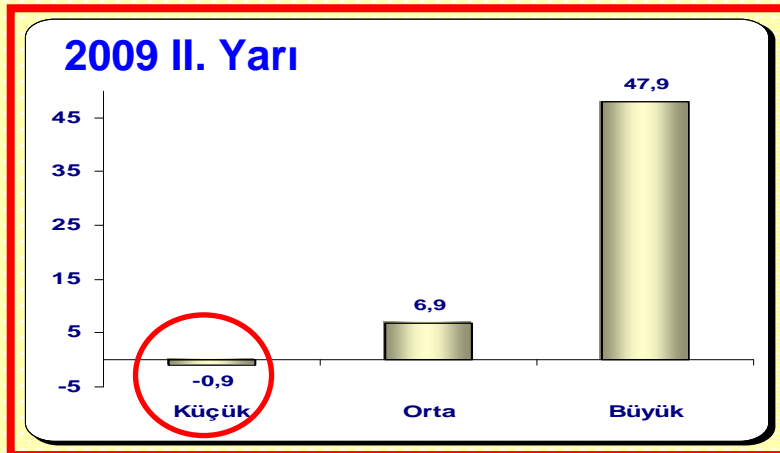
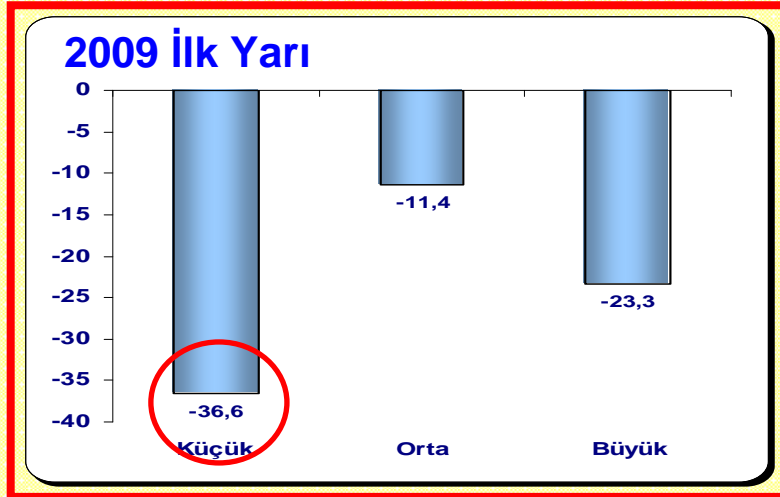

Kaynak: TEPAV

2008'in son çeyreğinde bizim gibi yüzde 6 civarında küçülen, ancak alınan tedbirlere paralel 2009'un üçüncü çeyreğinde Kore %2,9 büyümüştür. Ve sonuçta işsizliği %4'lerde tutmayı başarmışlardır.

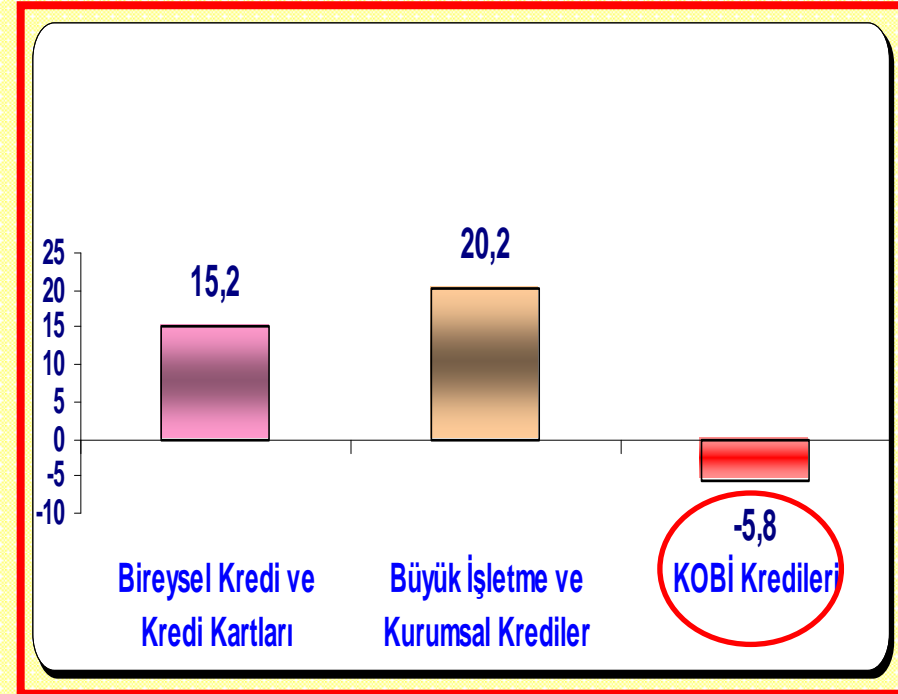
KOBİ'LER VE BÜYÜKLER ARASINDAKİ MAKAS AÇILIYOR

Üretimdeki Gelişmeler (%)

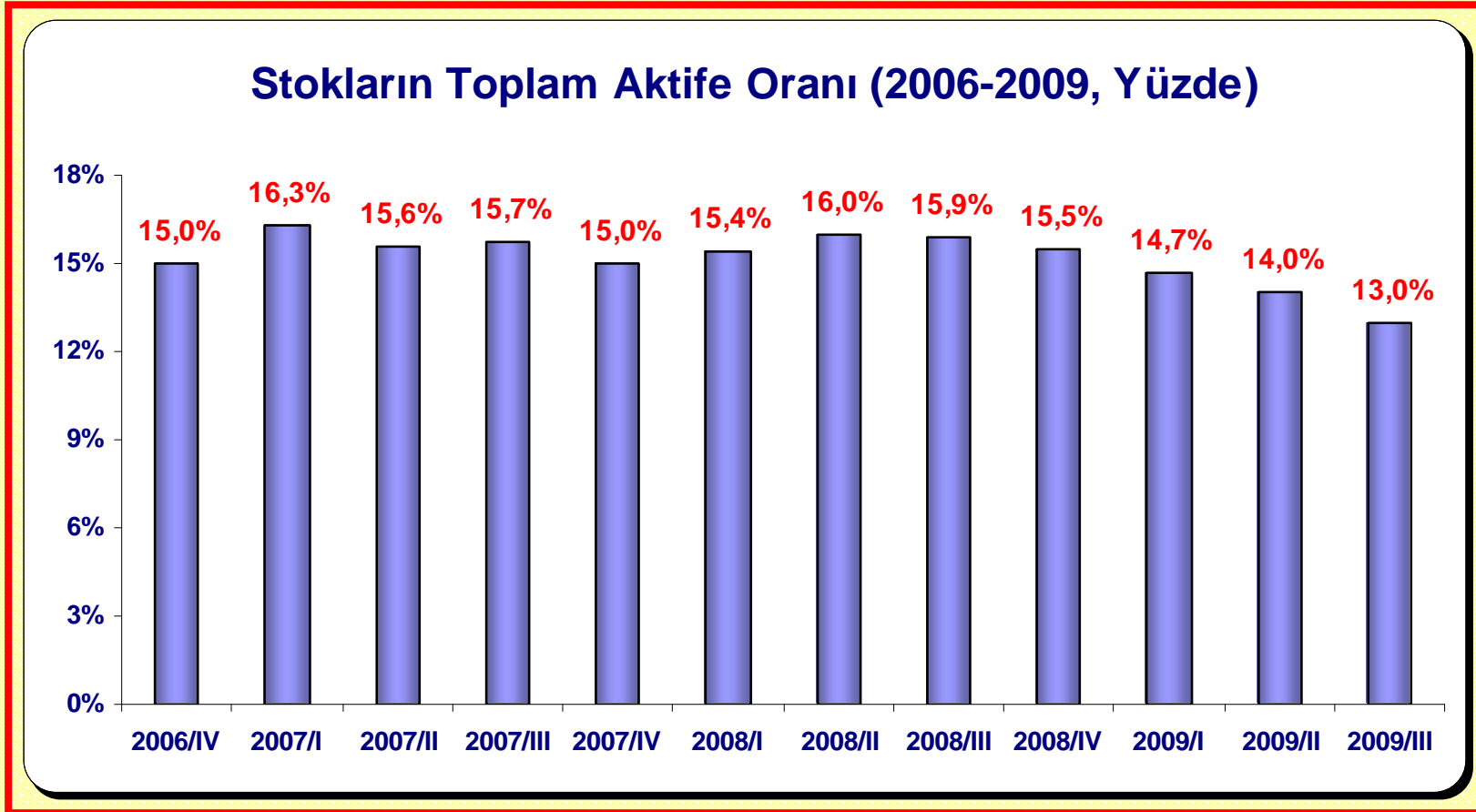
Kaynak: ISO

Kredi Hacmindeki Değişim (%)

Kaynak: MB

- Kamu bankalarındaki mevduatın yüzde 55'i, özel bankaların da yüzde 85'i krediye dönüşebilmektedir.
- Dış Krediyi 2009 yılında en çok yerli bankalar kesmiştir.

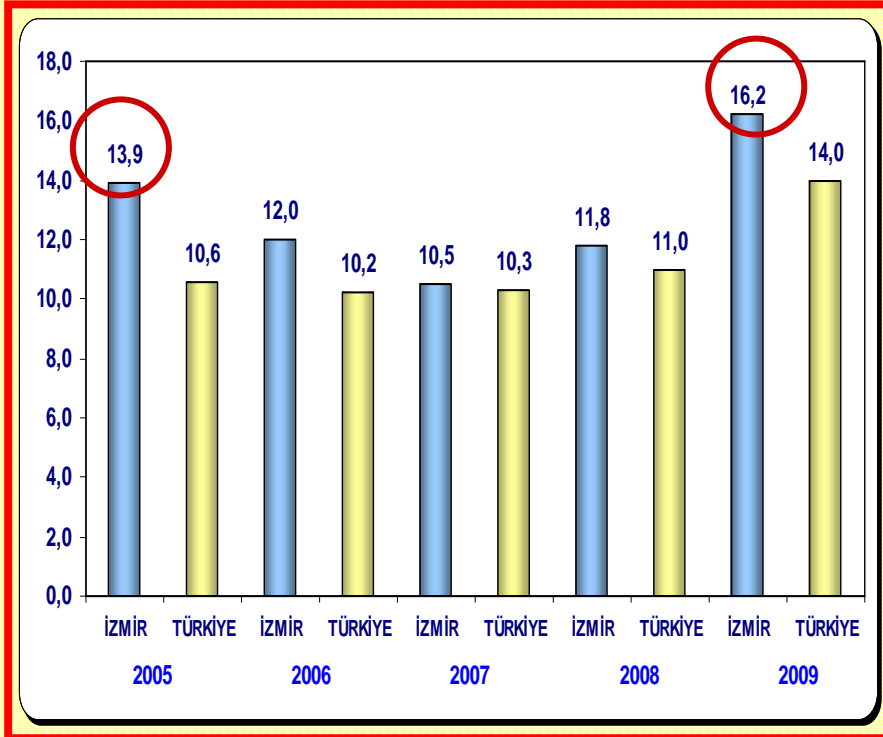
DARALAN TALEP ÜRETİME OLUMSUZ YANSIMAKTADIR.

Kaynak: TEPAV

Daralan talep ve azalan üretim hacminin seviyesini, %13'lere düşen oran açıkça ortaya koymaktadır. Gerek İSO, gerek Odamız, gerekse de Merkez Bankası'nın üretime yönelik yapmış olduğu çalışmalarda firmalarımızın net karının ortalama %50 oranında azaldığı gözlenmiştir.

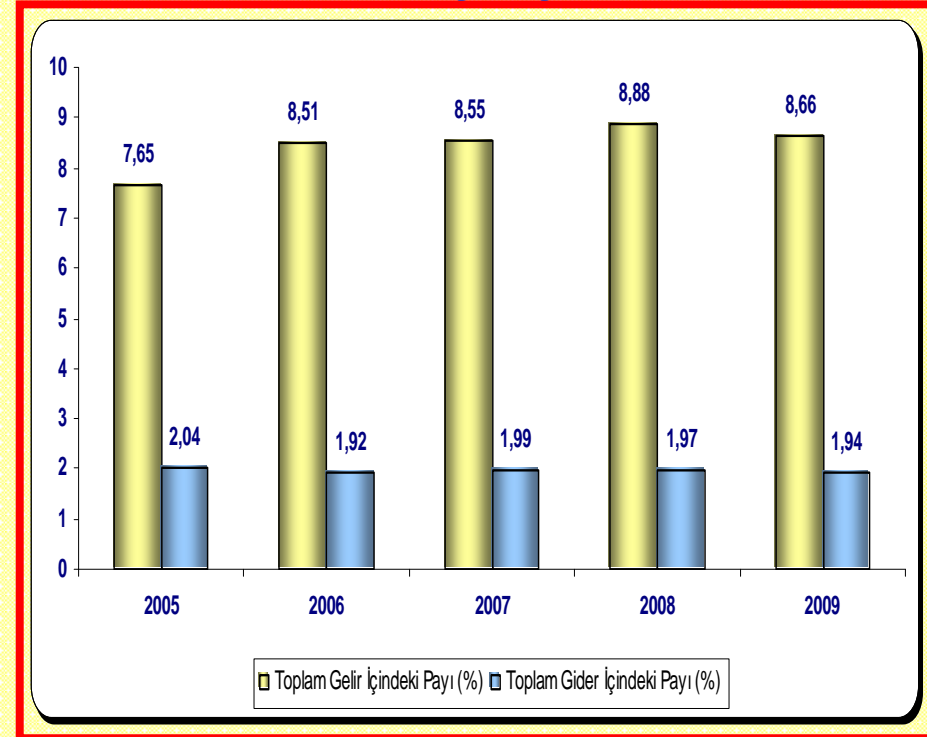
İZMİR-TÜRKİYE

İŞSİZLİK ORANI (%)

Ülke istihdamında yaklaşık %6'lık paya sahip İzmir'de bu oran %5,4'e gerilemiştir. Göç alan ve nüfusunu artıran İzmir'de işsizlik oranı, Türkiye ortalamasının üstündedir. **Türkiye ortalamasında nüfus artış hızı %1,45 iken, İzmir'de %2'dir.**

BÜTÇE İÇİNDEKİ PAYI (%)

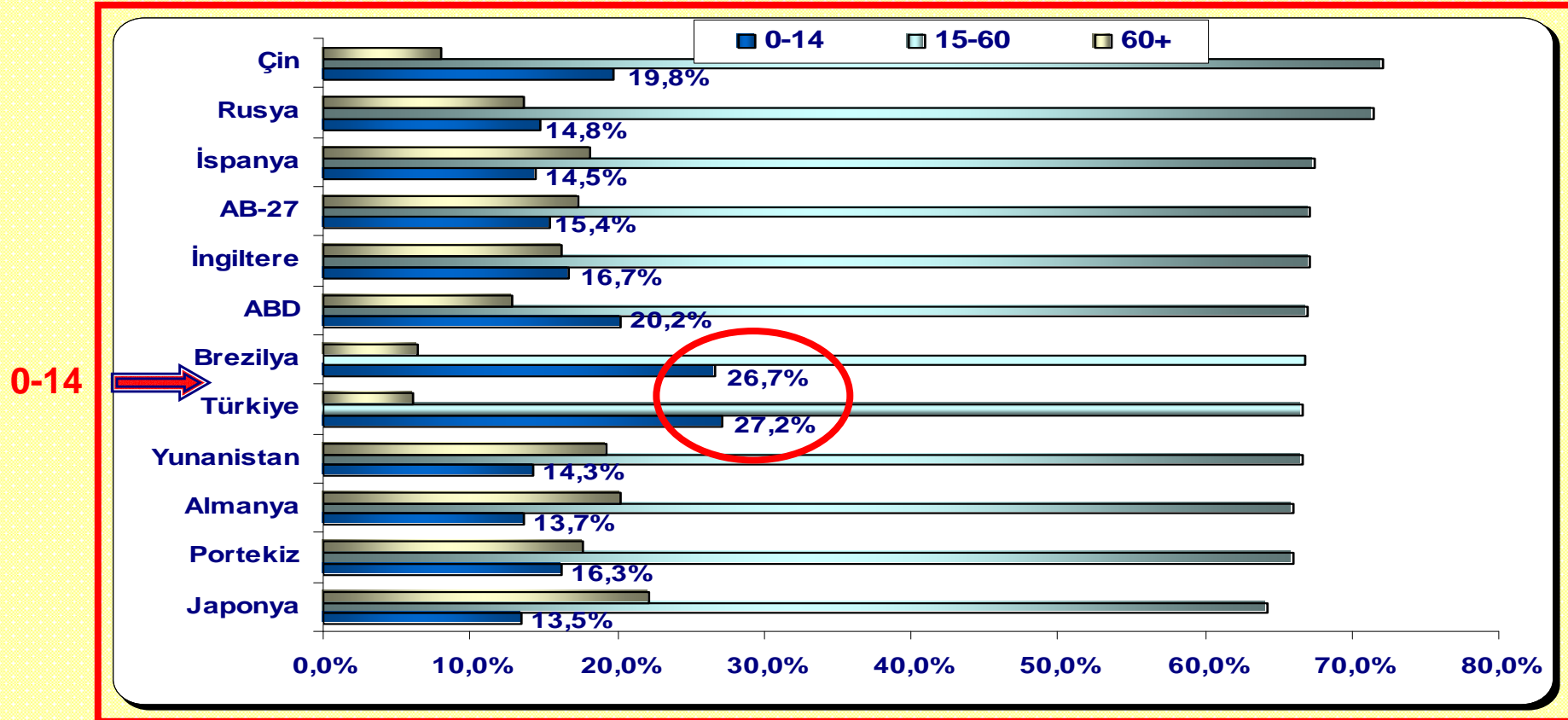
Bütçeye yaptığı yüzde 8,66'lık katkıya karşılık İzmir'in bütçe harcamalarından aldığı pay %1,94'tür.

Başka bir deyişle İzmir 4 verip 1 almaktadır.

GELECEĞİ ŞEKİLLENDİRECEK ÖNEMLİ BAŞLIKLAR

- Nüfus yapısının değişimi
- Teknolojideki eğilimler
- Enerji arz ve talebindeki değişimler
- Sürdürülebilir büyüme eğilimi

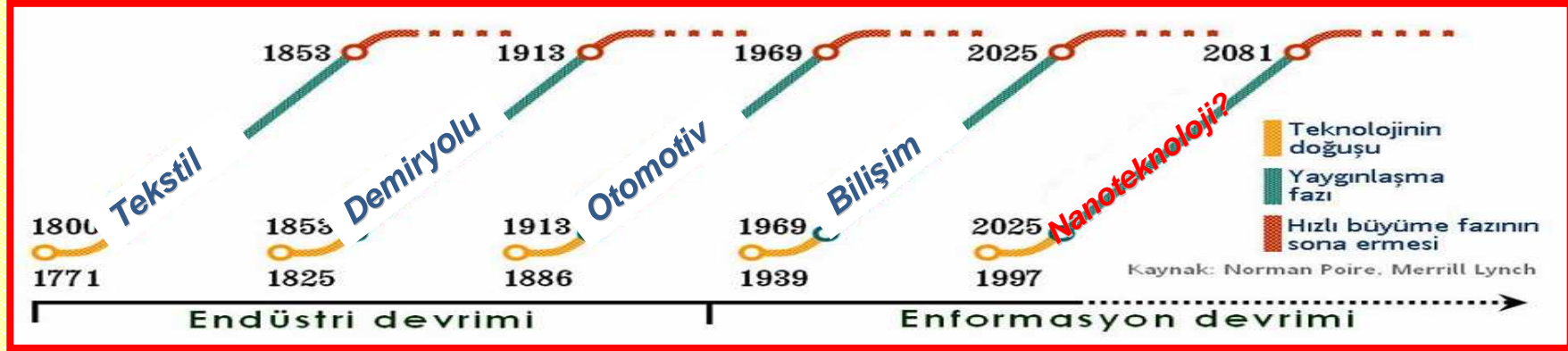
NÜFUS YAPISI

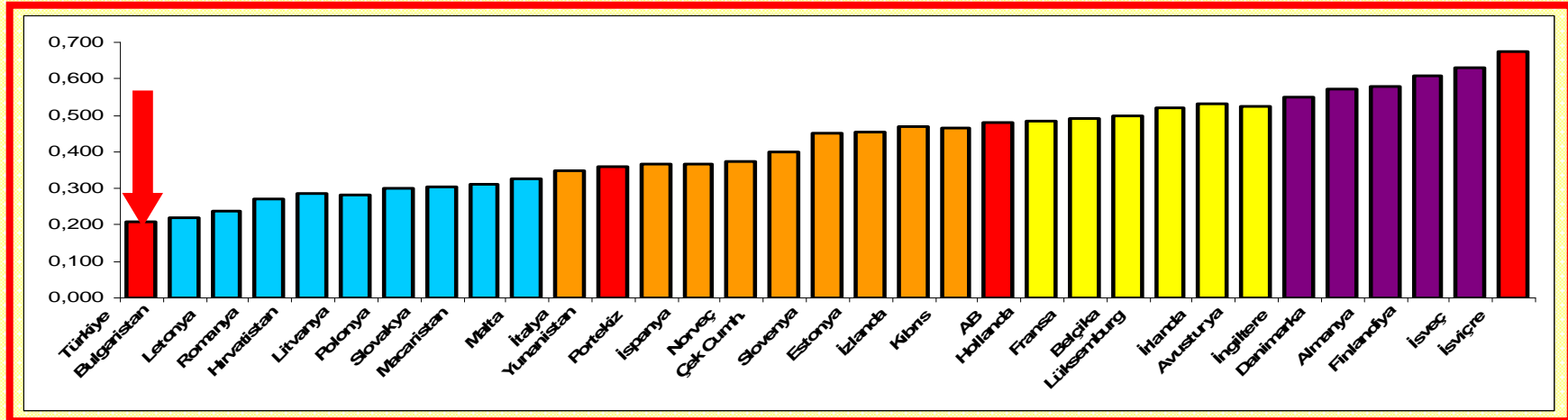
Kaynak: TÜİK

Sadece Brezilya ve Türkiye'de 0-14 yaş grubu diğer ülkelere oranla açık ara öndedir. Türkiye genç nüfus kaynağını çok iyi değerlendirmeli, genç nüfusa yönelik mesleki ve teknolojik bilgiler içeren eğitim seferberliği gerçekleştirmelidir.

TEKNOLOJİDEKİ EĞİLMELER

İNOVASYON PERFORMANSIMIZ

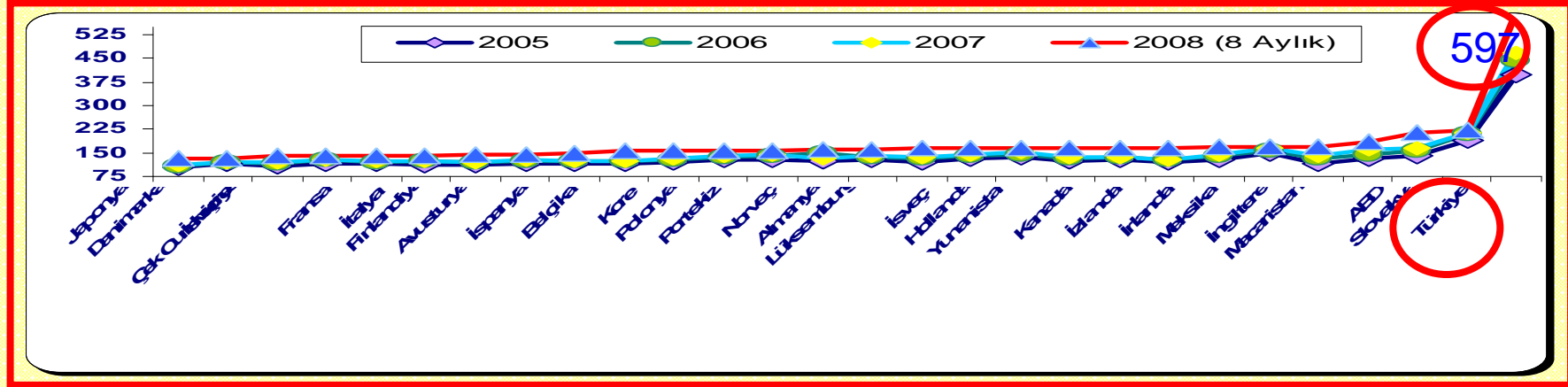
Kaynak: Avrupa İnovasyon Skor Tablosu, 2009: İnovasyon Endeksi, Avrupa İnovasyon Skor Tablosu'nun 29 adet göstergesi ile hesaplanmaktadır.

Endüstri devriminin, yerini Enformasyon devrimine bırakmasıyla 2025-2081 döneminin nanoteknolojinin altın çağı olacağı öngörülmektedir. Düşük ve orta düşük teknoloji ürünlerdeki fiyatların düştüğü bir süreçte Türkiye, katma değeri yüksek ürünlere geçişi sağlamak zorundadır.

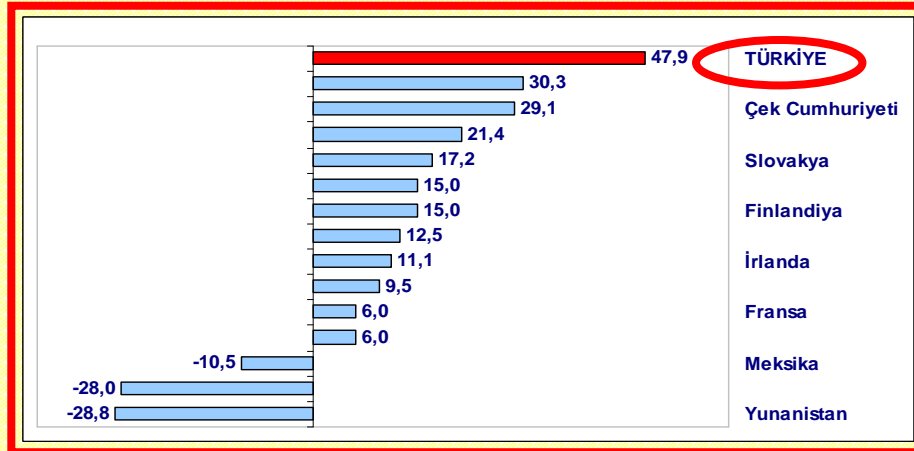
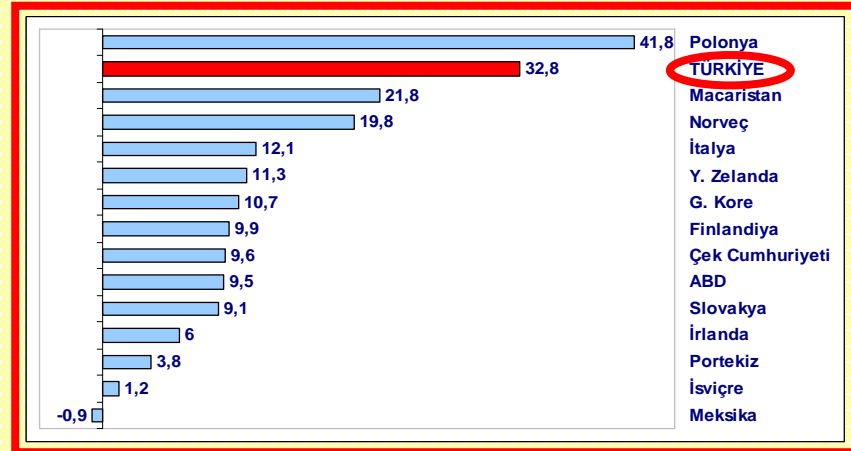
ÜRETİM YOKSA KALKINMA HAYALDİR.

ENERJİ ARZ VE TALEBİNDEKİ DEĞİŞİMLER

- **2023 hedefinde yer alan 500 milyar dolar ihracat için, dışa bağımlı Türkiye'nin yeterli enerji kaynağı yoktur. Türkiye enerji ihtiyacının %80'ini ithal etmektedir.**
- **Bu da; yenilenebilir enerji ile birlikte, nükleer ve termik santrallerin devreye girmesini zorunlu kılmaktadır.**
- Dünya birincil enerji tüketim artışı %2.6 seviyesinde iken, Türkiye'de birincil enerji tüketimi %4.3 artmaktadır.
- **Her yıl yaklaşık 40 Milyar dolar enerjinin 16 Milyar dolarını sanayimiz ithal etmektedir.**
- Artan girdi maliyetleri ihracatçının daralan pazarlarda iş yapmasını gittikçe zorlaştırmaktadır.
- 2020 yılı Türkiye elektrik üretiminin %30'unun yenilenebilir enerji kaynaklarından üretilmesi hedeflenmektedir.

REKABET ETMENİN GÜÇLÜĞÜ:**OECD ENERJİ FİYATLARI ENDEKSİNDE LİDERİZ**

Kaynak: EMO, TİSK

DOĞALGAZ FİYAT ARTIŞINDA 1. SIRADAYIZ**ELEKTRİK FİYAT ARTIŞINDA 2.SIRADAYIZ**

Yatırımcının rekabet gücünü belirleyen en önemli 3 kriter; işçilik, hammadde ve enerji fiyatlarıdır. Rekabetçi yapımızı zayıflatan bu alanlarda mutlaka radikal çözümlere gidilmelidir. Biz bu koşullarda bugün üretim yapmaya, ürettiğimizi ihraç etmeye çalışıyoruz.

ÜRETİM YOKSA KALKINMA HAYALDİR.

NEDEN YENİ BİR BÜYÜME MODELİ ?

Çünkü mevcut büyüme hızı yetersizdir.

Türkiye'nin gereksinimi olan ve istihdamı artıracak olan büyüme oranı % 7'dir.

İthalata bağlı büyüme modeli yerine,

- Mali disiplinden feragat etmeyen,
- Yapısal reformlara odaklanan
- Kendi kaynaklarımızla finanse edilebilen bir büyüme modeli benimsenmelidir.

Değişen dünya düzeninde yeni bir büyüme modelini,

ÜRETİM, İSTİHDAM ve İHRACAT
odaklı bir strateji ile gerçekleştirebiliriz.

ÜRETİM, İHRACAT VE İSTİHDAMA YÖNELİK BEKLENTİLERİMİZ

- **Büyümede Süreklilik Sağlanmalı ve Sanayi Stratejisi Oluşturulmalıdır.**
- **Enerji Üretiminde Dışa Bağımlılık Azaltılmalı, Düşük Maliyetli Enerji Yatırımları Yapılmalı; Sanayide Kullanılan Enerji Üretimi Teşvik Edilmelidir.**
- **Yerli Üretimi ve Yerli Tüketimi Teşvik Edici Mekanizmalar Harekete Geçirilmelidir.**
- İhracatı Artırıcı Teşvikler Uygulanmalıdır.
- Yatırım Ortamı İyileştirilmeli, Mevcut Yatırımlar Desteklenmelidir.
- KOBİ'lerin Finansman Sorununa Çözüm Bulunmalıdır.
- Dünyada 2. Sırada Olduğumuz Müteahhitlik Sektörü, Yurtiçinde de Aynı Başarıyı Sağlayabilmelidir.

TÜRKİYE'NİN LOJİSTİK AVANTAJI

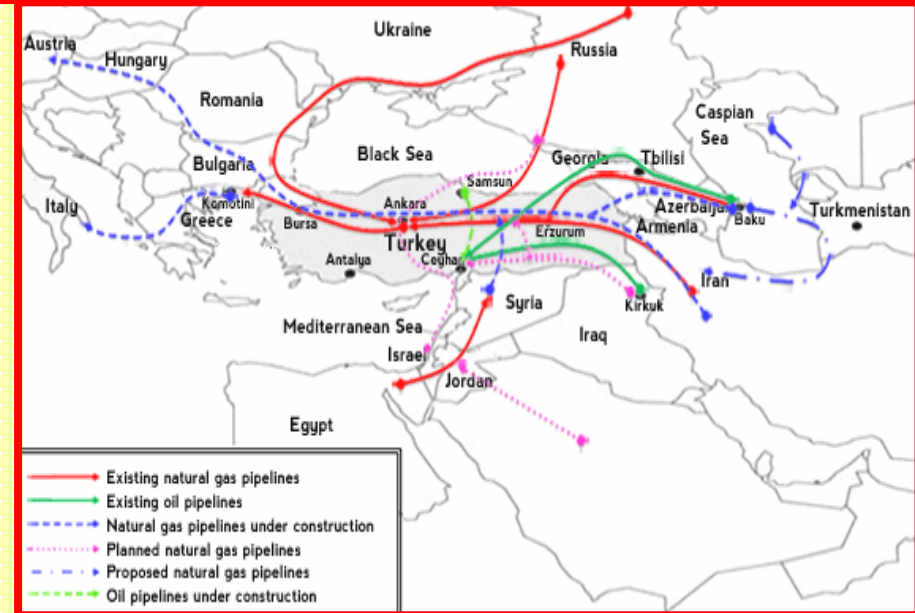

2023 yılında dünya mal ticaretinin 34 trilyon dolara ulaşması bekleniyor. Türkiye mutlaka bu pastadaki payını artırmalıdır.

TÜRKİYE'NİN AVANTAJLARI

- Dünyada ikinci büyüyen pazar
- Dinamik girişimci ruhu,
- Yüksek büyüme potansiyeli
- Lojistik Avantajı
- Enerji Koridorları arasında bulunması
- Genç nüfus avantajı

ENERJİ KORİDORU

SON SÖZ

Biz sanayiciler olarak ülkemizde istikrar ve güven ortamı istiyoruz. Kurumlar arası çatışma değil uzlaşma, gündemin siyaset değil ekonomi olmasını arzu ediyoruz.

2023 hedeflerimize daha çok üreterek, daha çok çalışarak ulaşacağımız bilinciyle birlikte başaracağımıza olan inancım tamdır.

